

Бивши администратор Унмика за север Косова, који се 17. марта 2008. године супротставио оштрој реакцији Унмика и Кфора против демонстрација правосудних радника испред суда у северној Косовској Митровици, прошле недеље боравио је на северу Косова.

По повратку из Митровице у редакцији „Политике“ у Београду је испричао да је први утисак да се многе ствари нису промениле уопште и да иста ситуација влада и севернои јужно од Ибра.

„Ништа се није променило ни у томе што се грађани још увек плаше насиља. Неке личности у међународној заједници још увек мисле да питање севера Косова може бити решено само уз употребу силе. Неки људи из америчке амбасаде и главнокомандујући Кфора су изјављивали да само силом могу да склоне људе који протестују на саобраћајницама. Дозволили су Албанцима да пошаљу специјалне снаге полиције на север Косова, дозволили су Приштини да ротира командире полицијских станица. Блокирају Трепчу и онемогућавају запослене да обављају свој посао у сарадњи са Унмиком а према Резолуцији 1244“, набраја Галучи.

Зашто Еулекс, на који је пренета та дужност, не обавља надзор у области полиције и царине?

Еулекс се уопште не понаша као статусно неутрална мисија него у потпуности подржава Приштину. Зашто? Еулекс има овлашћења УН да спроводи владавину права на статусно неутралан начин. Али Еулекс не види себе као снагу која се бави миром. Они себе виде као снагу која помаже институцијама Косова да ојачају. Пет чланица није признало независност Косова, али већина чланица ЕУ јесте и постоји притисак у самом Еулексу да се заврши тај посао.

Да ли је могуће Еулекс вратити изворним овлашћенима?

Мислим да тренутно сама ЕУ мења приступ. ЕУ сматра да је Косово у Европи и да је сваки проблем који има Косово и њихов проблем. Све донедавно ЕУ је превише пратила САД. Чини се да је ЕУ сада схватила да не може да користи силу на северу Косова, али још увек они не делују на статусно неутралан начин. Узмите пример Трепче: у северној Митровици недељама на транспорт чека 22 камиона натоварена цинком. Али они не могу да добију дозволу косовске царине, чак и ако желе да сарађују с њима, зато што институције у Приштини то блокирају. Еулекс, који је одговоран за царину, треба да „удари” тај печат. Али они то неће да ураде.

Написали сте недавно у ауторском чланку да је Србија понудила цео „шведски сто” решења за Косово. Шта од тих решења може да буде прихватљиво и реално?

Не мислим да је сада подела реално решење. У преговорима се тактички користе екстремна решења, тако да људи знају да ће, ако се не сложе са вама око решења које је умерено, онда морати да пристану на нешто што је екстремно, а то је подела Косова.

Да ли постоји неко треће решење за Косово, а да није признање или задржавање статусакво?

У свету можете наћи неке моделе, попут двоструког суверенитета. Али ниједно од тих решења неће омогућити Србији да постане чланица ЕУ. Сада ЕУ има проблем сваки пут када доноси одлуку, јер она мора да буде заједничка. То су врло тешки политички процеси за 27 чланица.

Како бисте оценили тренутни дијалог између Београда и Приштине?

Као позитиван јер могу да се реше нека практична техничка питања. Када сам се у недељу возиоиз Митровице ка Београду, ауто је имао старе косовске регистарске

таблице. Када смо прелазили линију према Србији, морали смо да ставимо нове српске таблице. У северној Митровици многа кола уопште немају таблице. Људи мењају таблице крећући се са једног места на друго. Мора да се нађе решење да се тим људима олакша живот. Биће тешко да косовски Албанци прихвате било какав споразум, јер они очекују стопроцентни успех. Дакле, било какав споразум који им не доноси 100 одсто за њих је пораз.

Мислите да ће Београду бити лакше да прихвати договор?

Да, јер је све што буде личило на договор прихватљиво. Било какав договор који ће Србији дозволити да имало учествује на Косову, што су до сада Албанци одбијали, добар је за Србију. Што се тиче телефона, ако буде договора и ако омогућисрпској телефонској компанији да буде на Косову, па макар само на српским територијама, то ће бити успех.

(Политика)